

Aan:
de voorzitter en leden van
Provinciale Staten van Drenthe

Assen, 27 juni 2023
Ons kenmerk 26/5.3/2023000897
Behandeld door team Water, Bodem en Milieu
Onderwerp: Terugblik op asbestdakenaanpak
Status: Ter informatie

Geachte voorzitter/leden,

Hierbij informeren wij u over de aanpak van de sanering van asbestdaken in Drenthe. Wij zijn sinds 2013 actief om te stimuleren dat asbestdaken uit Drentse dorpen, steden en het platteland verdwijnen; eerst via de subsidieregeling 'Asbest er af, zonnepanelen erop' voor agrariërs en een paar jaar later met een gebiedsdekkende inventarisatie naar asbestdaken en een provinciale stimuleringslening. In deze brief wordt teruggekeken op de tot nu toe uitgevoerde zaken, maar wordt ook vooruitgekeken naar de toekomst in verband met de resterende opgave in Drenthe.

Asbestdakenkaart

In 2016 hebben wij in samenwerking met de RUDD en de Drentse gemeenten alle asbestdaken in kaart laten brengen. In dat voorjaar zijn luchtopnamen gemaakt met behulp van een hyper spectrale camera. Hieruit is een kaart gecreëerd met locaties van 'waarschijnlijke' asbestdaken. De gegevens in die asbestdakenkaart worden aangepast als een eigenaar het asbest van het dak laat verwijderen. De informatie van een uitgevoerde sanering komt uit het Landelijk Asbest Volg Systeem (LAVS). Voor de gegevens van eigenaren die zelf hun dak verwijderen (dit mag onder voorwaarden tot 35 m²) is de kaart afhankelijk van het doormelden van gegevens door gemeenten. De asbestdakenkaart blijft de komende jaren cruciaal om de voortgang van verwijdering te monitoren. Dit monitoren gebeurt via een dashboard waarin ingevoerde gegevens in de kaart automatisch worden gegenereerd. Deze voortgang is inzichtelijk voor de provincie als totaal, maar ook op gemeentelijk niveau. Eind mei 2023 was er nog 3,1 miljoen m² aan asbestdaken aanwezig, terwijl er ten opzichte van de inventarisatie in mei 2016 inmiddels 2,1 miljoen m² is gesaneerd. Daarmee is op dit moment gemiddeld

40% van de daken in de provincie gesaneerd. In 2018 is een openbare asbestdakenkaart gelanceerd via <https://drenthe.asbestdakenkaart.nl>.

Uitvoering motie

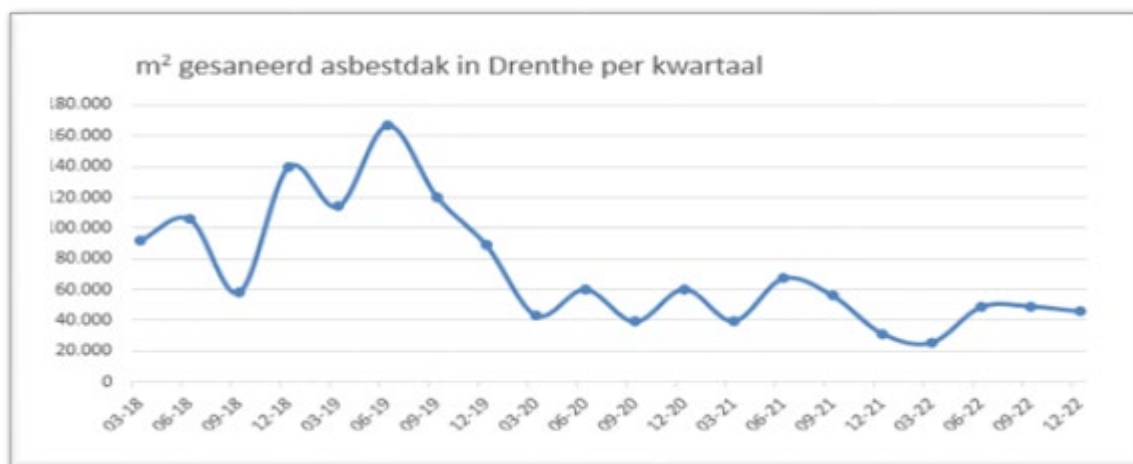
In 2017 hebben uw Staten in een motie verzocht om te komen met een stimuleringsregeling in de vorm van een subsidie of lening. Deze motie is met een statenmeerderheid aangenomen en ten uitvoer gebracht. Eind 2017 is als uitkomst een stimuleringslening gecreëerd waarmee eigenaren daken kunnen laten saneren. Sinds begin 2018 is de *Subsidieregeling stimuleringslening verwijdering asbestdaken Drenthe* hiervoor beschikbaar. Deze regeling voorziet in een behoefte. In 2021 is de regeling uitgebreid waarbij onder andere zonnepanelen in de lening kunnen worden meegefinancierd. De regeling loopt in principe tot en met 31 december 2028. Het budget voor het stimuleren van de asbestdakenaanpak is vanuit de Investeringsagenda 2016-2019 Sanering Asbestdaken gefinancierd. Omdat in 2017 verwacht werd dat asbestdaken na 2024 verboden zouden zijn, is in de Investeringsagenda € 3,5 miljoen vrijgemaakt.

Verbod ging niet door

Het wetsvoorstel voor een verbod op asbestdaken is in juni 2019 door de Eerste Kamer weggestemd. Dat betekende dat er geen datum voor een definitief verbod op asbestdaken kwam, maar dat de daken in leeftijd wel steeds ouder worden en de verwerking onder invloed van weersomstandigheden doorgaat. De invloed van het niet doorgaan van het verbod is in figuur 1 zichtbaar.

Daarna volgde de landelijke insteek waarin een omschakeling is gemaakt naar een situatie van stimuleren en faciliteren van vrijwillige sanering. Hier is op ingespeeld in het Drentse coalitieakkoord 2019-2023 door te kiezen voor voortzetting van de stimuleringslening.

De daling in het aantal saneringen vanaf juni 2019 stabiliseert zich na het eerste kwartaal in 2020. De fluctuatie in de lijn laat zien dat er in de winter vanwege ongunstige weersomstandigheden en in de zomer vanwege de bouwvak saneringen op een lager pitje staan. In de eerste vijf maanden van 2023 ligt het saneringspercentage 27 hoger dan een jaar eerder in dezelfde periode. Daarmee lijkt de stijgende lijn weer te zijn ingezet.

Figuur 1: saneringsoppervlakte per kwartaal van 2018 tot en met december 2022

Brief aan dakeigenaren

In het voorjaar van 2021 zijn alle eigenaren geïnformeerd over de te nemen stappen om tot daksanering over te gaan. Deze brief zorgt twee jaar later nog steeds voor een positief na-ijleffect, want er komen nog regelmatig vragen binnen waarbij een dakeigenaar refereert aan de brief. De saneringen nemen in absolute aantallen toe omdat eigenaren met relatief kleinere daken nu vaker de sanering ter hand nemen. Met deze trend kan het toch weer gebeuren dat in de totaalcijfers een teruggang komt, maar dat in absolute aantallen een tegengestelde trend is te zien.

Subsidieregeling stimuleringslening verwijdering asbestdaken Drenthe

Zoals eerder in deze brief is aangegeven kunnen eigenaren van een asbestdak een lening aanvragen voor dakvervanging. Vanaf 2021 is de Maatwerklening en Verzilverlening als product aan de subsidieregeling toegevoegd. Tabel 1 laat zien hoe de ontwikkeling verloopt. Het totale schuldrestant (totaalsom leningen - aflossingen) bedraagt € 4.774.283,11 (per 31 december 2022).

Jaar	Reguliere leningen (1)	Lening in euro's (reguliere lening)	Maatwerklening (2)	Verzilverlening (3)	Totaal van kolom (1,2,3)
2018	44	€ 1.407.738	-	-	
2019	74	€ 2.049.434	-	-	
2020	20	€ 271.923	-	-	
2021	32	€ 647.617	€ 111.000 (3)	€ 130.000 (3)	
2022	21	€ 767.701	€ 367.316 (4)	-	
Totaal	191	€ 5.144.413	€ 478.316	€ 130.000	€ 5.752.729

Tabel 1: Ontwikkeling verloop stimuleringslening

Cijfers per gemeente

Per gemeente zijn cijfers beschikbaar met de actuele (resterende) saneringsopgave. Dit geeft gemeentebesturen een beeld hoe de aanpak in hun gemeente verloopt. In Drenthe is in de gemeente Tynaarlo inmiddels meer dan de helft in oppervlakte gesaneerd.

Gemeente	Resterende m2 asbestdaken	Gesaneerde m2	Aantal objecten gesaneerd	Saneringspercentage
Aa en Hunze	225.206	120.536	344	34,86
Assen	80.013	60.485	486	43,05
Borger-Odoorn	227.263	127.830	705	36,00
Coevorden	350.294	268.307	673	43,37
De Wolden	364.342	248.316	562	40,53
Emmen	444.349	324.679	1.089	42,22
Hoogeveen	256.327	138.339	341	35,05
Meppel	103.745	42.318	357	28,97
Midden-Drenthe	475.855	330.187	900	40,96

Noordenveld	245.437	156.548	637	38,94
Tynaarlo	140.019	143.780	500	50,66
Westerveld	247.061	150.098	387	37,79
Provincie totaal	3.159.915	2.111.428	6.991	40,05

Tabel 2: Overzicht per gemeente en provincie totaal (1 juni 2023)

Plan van aanpak Rijk

In juni 2022 concludeerde de staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat in een brief aan de Tweede Kamer dat de huidige aanpak in Nederland er niet toe leidt dat alle asbestdaken op korte termijn verdwijnen. Om die reden is voor de periode 2023 tot en met 2025 € 3 miljoen euro per jaar beschikbaar gesteld voor het ontwikkelen van bewustwordings- en communicatie-activiteiten om zo alsnog eigenaren te stimuleren het dak te (laten) saneren. Deze inzet kan een belangrijke impuls zijn om de saneringen van asbestdaken opnieuw een boost te geven. Vanuit Drenthe is input gegeven aan het plan van aanpak dat eind 2023 gereed moet zijn. Als uitvloeisel hiervan hopen wij dat er in Drenthe nog meer eigenaren de stap zullen gaan zetten om tot verwijdering over te gaan.

Aanpak succesvol?

Is de aanpak in Drenthe tot nu toe succesvol geweest? Ja en nee. Nee, omdat duidelijk was dat het saneringsproces in een lager tempo door zou gaan nadat in juni 2019 het voorgenomen verbod niet door de Eerste Kamer werd aangenomen. Dat is met de figuur 1 aangetoond. Maar het feit dat er sinds mei 2016 (nulsituatie) al meer dan 2 miljoen m2 asbestdak uit Drenthe is verdwenen en er nog 3 miljoen m2 is te gaan, stemt desondanks tot tevredenheid. In het tempo van de afgelopen zeven jaar duurt het nog minimaal tien jaar voordat alle asbestdaken weg zijn. Het uitgewerkte plan van aanpak van het Rijk helpt hopelijk om tot een versnelling te komen, maar alleen met een verbod kan er daadwerkelijk een versnelling komen. Zolang dit nog geen verplichtend karakter heeft zal de saneringsoperatie langere tijd in beslag nemen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,

, voorzitter

, secretaris

wa.coll.